

**UNIVERSITEIT
GENT**

WORKSHOP: CONCEPT
AFBAKENING EN
HERKENNEN ALS
PRAKTIJK

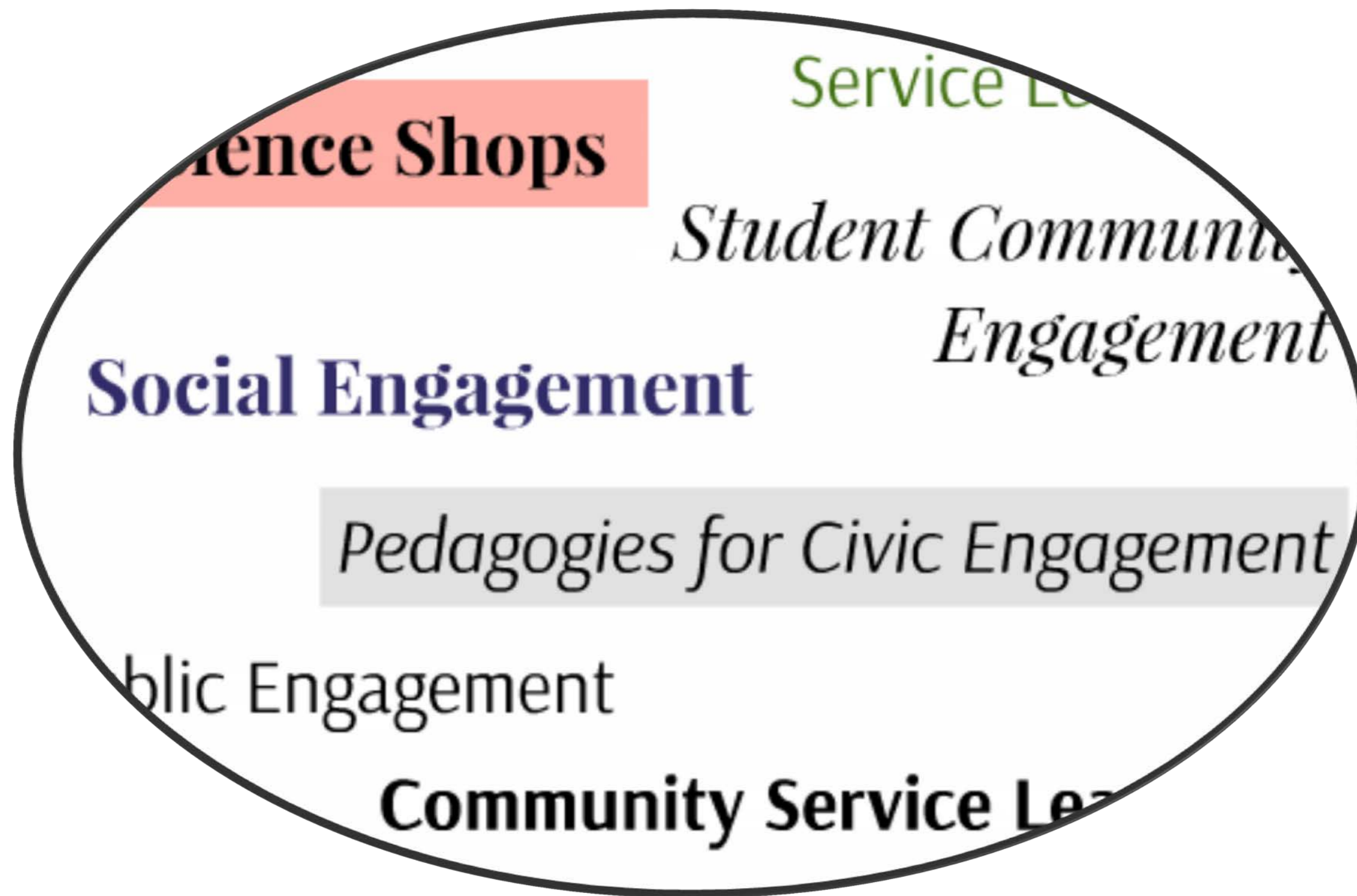
Guillaume Tuytschaever

Dimension	Components
I. Philosophy and Mission of Service-Learning	<ul style="list-style-type: none"> • Definition of Service-Learning • Strategic Planning • Alignment with Institutional Mission, vision, ...
II. Faculty Support for and Involvement in Service-Learning	<ul style="list-style-type: none"> • Faculty Awareness • Faculty Involvement and Support • Faculty Leadership • Faculty Incentives and Rewards
III. Student Support for and Involvement in Service-Learning	<ul style="list-style-type: none"> • Student Awareness • Student Opportunities • Student Leadership • Student Incentives and Rewards
IV. Community Participation and Partnerships	<ul style="list-style-type: none"> • Community Partner Awareness • Mutual Understanding • Community Agency Leadership and Voice
V. Institutional Support for Service-Learning	<ul style="list-style-type: none"> • Coordinating Entity • Staffing • Funding • Departmental Support • Evaluation and Assessment

Furco, A. (2002). *Self-assessment rubric for the institutionalization of service-learning in higher education*. Berkeley, CA: University of California.

CONCEPT

WHAT'S IN THE NAME?

CONCEPTAFBAKENING

DEFINIËRING

CSL is...

...een ervaringsgerichte onderwijsvorm die academische leerinhouden koppelt aan een maatschappelijk engagement en waarover studenten kritisch reflecteren (Cress 2005, Eyster & Giles 1999, Furco 1996, Jacoby 1996)

KWALITEITSSTANDAARDEN (STARK)

- Essentiële principes die CSL omvatten, waarover de meeste onderzoekers het eens zijn
- Minimum standaarden ('Zorg ervoor dat') waaraan voldaan moet worden bij het design
- Basis voor evaluatie, best practice, standaardisering,
...

KWALITEITSSTANDAARDEN

- Theorie – Praktijk – Reflectie
- Maatschappelijk engagement in reële context
(gemeenschap)
- Wederkerigheid
- Academische en persoonlijke & maatschappelijke
leerdoelen ('civic learning')
- Curriculair

THEORIE

- readings, artikels, theorieën, ...
- Hoorcolleges, werkcolleges, ...
- Toepassing en beter begrip
- Gericht op uitbreiding academische competenties, voorbereiding op maatschappelijk engagement en reflectie
- Evaluatie

PRAKTIJK: MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

Civic engagement means the challenge of facing **real social needs** of an individual, group, neighbourhood and/or community as a whole (in short the '**community**') and contribute to the quality of life (of members) in the community (Report on the definition of Service-Learning according to Europe Engage, 2015)."

Reële sociale noden

- Gebrek aan basisnoden als water, voedsel, veiligheid, huisvesting, kleding, gezondheid, ...
- Sociale problemen (sociale exclusie, armoede, ...)
- Tewerkstellingsproblemen
- Onderwijsproblemen
- Milieuproblemen
- Landbouw en voedselproductieproblemen
- Schending van rechten (kinderrechten, mensenrechten, ...)
- Kennisongelijkheid (vb.: digitale kloof)
- Ongelijke culturele participatie (vb.: door armoede)
- Participatieproblemen (vb. door verstandelijke of fysieke beperking).

MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

- **Direct CSL:** face-to-face, directe impact op doelgroep
- **Indirect CSL:** indirecte invloed op personen
- **Research-based CSL:** actie-onderzoek, maatschappelijk relevant onderzoek

REFLECTIE

- Gestructureerd
- Voor, tijdens en na de praktijkervaring
- Brug tussen theorie en praktijk
- Reflectie op incidenten, problemen, ervaringen, ...
- Reflectie op competentieontwikkeling
- Reflectie-instrumenten: portfolio, intervisie, dagboek,
...

COMMUNITY - GEMEENSCHAP

Organisatie afgebakend: maatschappelijk middenveld en/of bij non-profit organisaties, waarbij de werking focust op bepaalde maatschappelijke doelen en problemen (vb.: Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Kind & gezin, ...).

Doelgroep afgebakend: individu, groep waar het engagement op gericht is (vb.: kansarmen, groep ouderen, personen met een beperking, ...)

Geografisch afgebakend: lokaal, regionaal, mondiaal waar het engagement op gericht is (vb.: 19de eeuwse stadsgordel Gent)

WEDERKERIGHEID

- **Service:** meerwaarde voor de gemeenschap (maatschappelijke noden en doelen)
- **Learning:** meerwaarde voor de student (leerdoelen)

CIVIC LEARNING

Maatschappelijke kennis

- Kennis van problemen of noden in bepaalde contexten
- Kennis van systematische processen van ongelijkheden, uitsluiting en onderdrukking
- Kennis van gemeenschaps- of organisatieprocessen

Maatschappelijke vaardigheden

- Interculturele vaardigheden
- Leiderschapsvaardigheden
- Kritisch denkvermogen

Maatschappelijke verantwoordelijkheidszin

- Actief burgerschap
- Maatschappelijke activiteit

I. MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

Omschrijving

Studenten (mentoren), begeleiden een academiejaar lang twee studenten met een eerste inschrijving aan de UGent uit een specifieke doelgroep (mentees). Concreet zullen mentoren zich richten op de sociale en academische integratie van de mentees, alsook op academische ondersteuning.

[Meer informatie »](#)

Gemeenschap en partnerschappen

Dit initiatief richt zich op de studentengemeenschap van de UGent. We bakenen de doelgroep af tot eerstejaarsstudenten die aangeven extra nood aan ondersteuning of begeleiding te hebben. We geven prioriteit aan studenten die behoren tot een specifieke doelgroep (kansengroep).

[Meer informatie »](#)

Maatschappelijke doelen

Studenten uit kansengroepen zijn ondervertegenwoordigd in het hoger onderwijs. Zij vangen minder vaak academisch onderwijs aan en vertonen een hoger risico op verminderde studievoortgang en drop out. Door hen extra ondersteuning van medestudenten aan te bieden, willen we het risico op drop out terugdringen. Anderzijds willen we de diversiteitscompetenties en coachingsvaardigheden van de student-mentoren versterken.

[Meer informatie »](#)

II. ACADEMISCHE LEERINHOUD EN LEERDOELEN VOOR DE STUDENT

- Theoretisch inzicht verwerven in diversiteit (o.a. historiek en theoretische diversiteitsmodellen).
- Inzicht verwerven in verschillende vormen van helpers- en coachingsrelaties.
- Mentoring theoretisch kunnen situeren en definiëren.
- De link kunnen leggen tussen omgaan met diversiteit enerzijds en de mogelijkheden en voordelen van mentoring (in een academische context) anderzijds.

[Meer informatie »](#)

III. MAATSCHAPPELIJKE EN PERSOONLIJKE LEERINHOUD EN LEERDOELEN VOOR DE STUDENT

- Bewuster leren omgaan met diversiteit en met het eigen referentiekader.
- Een vertrouwensrelatie leren opbouwen met (maatschappelijk kwetsbare) studenten en hierbij fungeren als rolmodel.
- Een beter begrip verwerven in de onderwijssituatie van maatschappelijk kwetsbare studenten.
- Versterken van sociale en communicatieve competenties.

[Meer informatie »](#)

IV. REFLECTIE

Door middel van reflectie:

- leren studenten hun eigen begeleidingsactiviteiten kritisch te analyseren.
- krijgen studenten meer inzicht in hun eigen rol en bijdrage als begeleider binnen de bredere maatschappelijke context.
- leren de studenten nadenken over hun eigen rol in een complexe samenleving.
- leren de studenten complexe sociale problemen binnen een groter geheel te plaatsen en ermee om te gaan.

Studenten leren om vanuit theoretische inzichten kritisch te reflecteren op hun begeleidingsactiviteiten door middel van:

- portfolio.
- intervisiegesprekken.

[Meer informatie »](#)

CONTACT

Verantwoordelijk lesgever: Prof. dr. Geert Van Hove
Geert.VanHove@UGent.be

Medelesgever: Prof. dr. Hilde Van Keer
Hilde.VanKeer@UGent.be

PRAKTIJKEN HERKENNEN

INVENTARISEREN GOEDE PRAKTIJKEN UGENT

1ste screening

- Survey UGent lesgevers (AAP, WP & ZAP)
- Gesprekken onderwijsdirecteurs faculteiten
- Gesprekken sleutelfiguren
- Screening studiefiches

2de screening

- Gesprek lesgevers: toetsing criteria

INVENTARISEREN GOEDE PRAKTIJKEN UGENT

- Cocreatie (EA)
- Gemeenschapsgerichte eerstelijnsgezondheidszorg (GE, PP, PS)
- Coaching en begeleiding (PP)
- Coaching en diversiteit (universiteitsbreed)
- Strategisch management (EB)
- Orthopedagogische coaching en consultatie (PP)
- Maatschappij en gezondheid (GE)

INVENTARISEREN GOEDE PRAKTIJKEN

DISCUSSIE

- Vind je een afbakening van het onderwijsconcept CSL belangrijk? Waarom wel/niet?
- Welke strategie zou je in jouw instelling hanteren om goede praktijkvoorbeelden van CSL te detecteren?
- Zijn er nog vragen?

Guillaume Tuytschaever

Medewerker Community Service Learning

DIRECTIE BESTUURSZAKEN
BELEIDSCEL DIVERSITEIT EN GENDER

E Guillaume.Tuytschaever@ugent.be

T +32 9 264 98 23

www.ugent.be/communityservicelearning